

หลักสูตรการฝึกอบรม
ทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ
ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล
ร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรม พ.ศ. 2565

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต ของสถาบันฝึกอบรมต่าง ๆ มีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกัน และเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ในการประชุมครั้งที่ 11/2564 เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564 จึงมีมติให้ยกเลิกหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรม พ.ศ. 2560 และออกหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรม พ.ศ. 2565 โดยการรับรองของคณะกรรมการทันตแพทยสภา ในการประชุมคณะกรรมการทันตแพทยสภา วาระที่ ครั้งที่ 3/2565 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2565 ไว้ดังนี้

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ Residency Training Program in Oral and Maxillofacial Surgery Combined with Doctor of Medicine

2. ชื่อวุฒิบัตร

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย) วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

(ภาษาอังกฤษ) Diploma of the Thai Board of Oral and Maxillofacial Surgery

ชื่อย่อ (ภาษาไทย) ว.ท. (ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล)

(ภาษาอังกฤษ) Dip., Thai Board of Oral and Maxillofacial Surgery

คำแสดงวุฒิการฝึกอบรมท้ายชื่อ

(ภาษาไทย) ว.ท. ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

(ภาษาอังกฤษ) Diplomate, Thai Board of Oral and Maxillofacial Surgery

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

3.1 ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

3.2 คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

ในกรณีเป็นหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม ให้ระบุชื่อของสถาบันหลักและสถาบันร่วมของหลักสูตร ด้วย

4. ปรัชญาของหลักสูตร

เพื่อพัฒนาบุคลากรทันตแพทย์ให้มีความรู้ความชำนาญด้านศัลยกรรมและการวิจัย สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปาก และแม็กซิลโลเฟเชียลให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากลเพื่อรับใช้สังคม

สถาบันฝึกอบรมอาจกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับปรัชญาของหลักสูตรของตนเพิ่มเติมก็ได้ แต่ต้องอยู่ ภายใต้กรอบปรัชญาของหลักสูตรที่คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาที่เปิดการฝึกอบรมกำหนดไว้

5. คำนิยาม

ภาษาไทย : ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล เป็นสาขาวิชาเฉพาะของทันตแพทยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัย การรักษาทางศัลยกรรม รวมทั้งการรักษาอื่นๆ เพื่อแก้ไขโรค การบาดเจ็บ และภาวะ विकल्पทั้งในแง่การทำหน้าที่และความสวยงามของอวัยวะ ซึ่งครอบคลุมทั้งเนื้อเยื่ออ่อน เนื้อเยื่อแข็งในบริเวณช่องปาก ขากรรไกร ใบหน้าและอวัยวะที่เกี่ยวข้อง

ภาษาอังกฤษ : Oral and Maxillofacial Surgery is the specialty of dentistry that includes the diagnosis, surgical and adjunctive treatment of diseases, injuries and defects involving both the functional and esthetic aspects of the hard and soft tissues of the oral and maxillofacial regions and related organs.

6. วัตถุประสงค์

6.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อผลิตศัลยแพทย์ที่มีพื้นฐานทันตแพทยศาสตร์และแพทยศาสตร์ที่มีความรู้ความชำนาญในสาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลที่ได้มาตรฐานสากล มีขีดความสามารถในการรักษาทางศัลยกรรม ครอบคลุมถึงความผิดปกติ ความพิการและโรคที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กะโหลกศีรษะ ใบหน้าและคอ โดยเน้นผลิตบุคลากร เพื่อทำงานในโรงพยาบาลหรือสถาบันที่เป็นศูนย์กลางของการรักษา และหรือการฝึกอบรมทางศัลยกรรมช่องปาก และแม็กซิลโลเฟเชียลที่ซับซ้อน และเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย และผู้ร่วมงานทุกระดับชั้น ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ ช่างสังเกต วิเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่ๆ

6.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

6.2.1 มีความรู้ความเข้าใจในงานด้านศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลเป็นอย่างดี

6.2.2 มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานเป็นอย่างดี สามารถประยุกต์ใช้ในการรักษา เข้าใจกลไกการเกิดโรค การดำเนินโรคและจำแนกขั้นตอนการบำบัดรักษา

6.2.3 มีความรู้พื้นฐานและสมรรถนะของแพทยศาสตรบัณฑิต โดยเน้นความรู้พื้นฐานในด้านศัลยศาสตร์ อายุรศาสตร์ วิทยาศาสตร์วิทย์และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

6.2.4 มีความรู้พื้นฐานระเบียบวิธีวิจัย สามารถทำงานวิจัยและเสนอผลงานวิจัย

6.2.5 มีความสามารถในการตรวจพิเคราะห์ วินิจฉัยและพยากรณ์โรค ตลอดจนความผิดปกติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริเวณช่องปาก ขากรรไกร ใบหน้า และอวัยวะที่เกี่ยวข้อง

6.2.6 สามารถตัดสินใจกระทำการรักษาได้ถูกต้องมีหลักการและเหมาะสมกับสถานะของผู้ป่วยแต่ละราย มีทักษะเพียงพอในการผ่าตัดผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับงานศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

6.2.7 สามารถเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้และอภิปรายปัญหาทางวิชาการด้านศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2.8 มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาความรู้ทางศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลและพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

สถาบันฝึกอบรมอาจกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของตนเพิ่มเติมก็ได้ แต่ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาที่เปิดการฝึกอบรมกำหนดไว้

7. กำหนดการเปิดอบรม

สถาบันฝึกอบรมหลักเป็นผู้กำหนดตามประกาศราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

8. ผู้รับการฝึกอบรม

8.1 คุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรม

8.1.1 เป็นผู้ที่ได้รับปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยที่ทันตแพทยสภารับรอง

8.1.2 ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมจากทันตแพทยสภาตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537

8.1.3 เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

8.1.4 เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรมในสาขาตามระเบียบของราชวิทยาลัย

8.1.5 ทันตแพทยสภาอาจอนุมัติให้ผู้ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศที่ทันตแพทยสภารับรอง เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรในสาขาใดได้เมื่อ

(1) มีสถาบันฝึกอบรมรับเข้าฝึกอบรม และ

(2) ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขานั้น โดยความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

(3) การรับผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศให้เป็นไปตามสัดส่วนที่ทันตแพทยสภากำหนด

8.2 จำนวนผู้รับการฝึกอบรม

จำนวนผู้รับการฝึกอบรมเป็นไปตามจำนวนที่ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยตกลงกับ คณะแพทยศาสตร์หรือสถาบันแพทยศาสตร์ โดยสถาบันฝึกอบรมที่ขอเปิดการฝึกอบรม จะต้องระบุจำนวนผู้รับการ ฝึกอบรมที่หลักสูตรของสถาบันฝึกอบรมจะรับได้ในแต่ละปี โดยคำนึงถึงศักยภาพในการฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม โดยให้พิจารณากำหนดเป็นสัดส่วนตามจำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่ทำงานประจำเต็มเวลา และปริมาณงาน บริการของสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล โดยความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและ สอบฯ สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

8.3 วิธีการคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม

ให้เป็นไปตามข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดง ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 41 โดยได้รับ การแจ้งชื่อผู้รับการฝึกอบรมจากสถาบันฝึกอบรมต้นสังกัดต่อคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ เพื่อเสนอต่อ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบก่อนเสนอต่อคณะแพทยศาสตร์หรือสถาบันแพทยศาสตร์ ที่มีข้อตกลงร่วมในการรับทันตแพทย์ประจำบ้านเข้าศึกษาต่อแพทยศาสตร์ร่วมกับราชวิทยาลัยฯ เพื่อพิจารณารับเข้า ศึกษาต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต เป็นเวลา 5 ปี เมื่อจบการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตและได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพเวชกรรมแล้ว จะกลับเข้ารับการฝึกอบรมต่ออีก 2 ปี จนจบหลักสูตรและสอบเพื่อวุฒิบัตรต่อไป หากไม่สามารถเรียนต่อจนครบหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ให้ทำหนังสือต่ออนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ เพื่อ ขออนุมัติกลับเข้ารับการฝึกอบรมในสถาบันหลักต่อไป

9. การสิ้นสุดสถานภาพของผู้รับการฝึกอบรม

1. ฝึกอบรมครบตามที่กำหนดในหลักสูตรฝึกอบรม และได้รับการเสนอชื่อจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่ง ประเทศไทยเพื่อให้ได้รับวุฒิบัตรต่อทันตแพทยสภา
2. เสียชีวิต
3. ได้รับอนุมัติจากทันตแพทยสภาให้ลาออก
4. คณะกรรมการทันตแพทยสภามีมติให้ออก
5. พันสภาพการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม
6. ใช้เวลาในการฝึกอบรมเกินกว่าสามเท่า ของระยะเวลาฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (นับเฉพาะ ระยะเวลาฝึกอบรมกับสถาบันหลัก หรือสถาบันหลักและสถาบันสมทบ ไม่นับรวมเวลาในการศึกษาแพทยศาสตร บัณฑิต) แต่ยังไม่ได้รับการเสนอชื่อจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ได้รับวุฒิบัตรต่อทันตแพทย สภา หรือ
7. สถาบันฝึกอบรมให้ออกเนื่องจากกระทำผิดอย่างร้ายแรง ตามเงื่อนไขที่สถาบันฝึกอบรมกำหนด โดยความ เห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และอนุมัติจากทันตแพทยสภา

ผู้รับการฝึกอบรมมีสิทธิ์ยื่นอุทธรณ์การสิ้นสุดสถานภาพการฝึกอบรม หรือขอขยายเวลาการฝึกอบรมของตนต่อ
ทันตแพทยสภาผ่านสถาบันฝึกอบรมและราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยได้ ทั้งนี้ ผลการพิจารณาให้เป็นไปตาม
ความเห็นของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย โดยอนุมัติจากทันตแพทยสภาและให้ถือเป็นที่สุด

10. สถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม หมายถึง คณะทันตแพทยศาสตร์ สถาบันทางทันตแพทย์ หรือสถานพยาบาลที่ให้การ
ฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับวุฒิบัตรสาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโล
เฟเชียล ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพ และได้รับการรับรองจากคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขา
ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และโดย
อนุมัติของทันตแพทยสภา ดังนี้

10.1 สถานภาพของสถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมอาจมีสถานภาพหลายอย่าง ตามบทบาทหน้าที่ในการฝึกอบรม ดังนี้

(1) สถาบันหลัก

หมายถึง สถาบันที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับวุฒิบัตรสาขา
ต่างๆ โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยฯ และอนุมัติจากทันตแพทยสภามาตรฐานสำหรับสถาบันฝึกอบรม ได้แก่

- 1.1 สถาบันหลักในการฝึกอบรม ได้แก่ คณะทันตแพทยศาสตร์ หรือโรงพยาบาลทั่วไป (general hospital) ที่มีขนาดใหญ่
- 1.2 สถาบันหลักต้องจัดให้มีสถานที่หรือหอพักสำหรับผู้ป่วยในทางศัลยกรรมช่องปากและ
แม็กซิลโลเฟเชียลอย่างน้อย 5 เตียง
- 1.3 คณาจารย์ที่ดำเนินการฝึกอบรม ต้องเป็นคณาจารย์ที่สามารถสอนและให้การฝึกอบรมได้ครบใน
ขอบเขตของงานในสาขานี้ โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายใต้กฎ ข้อบังคับของสถาบันฝึกอบรมและทันตแพทยสภา
- 1.4 สถาบันหลักต้องมีคณาจารย์ประจำที่ได้รับอนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร อย่างน้อย 3 คน
- 1.5 มีผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ทางศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า
100 รายต่อปี
- 1.6 มีการกระจายของผู้ป่วยตามชนิดของโรคต่างๆ ของช่องปาก ขากรรไกรและใบหน้า เช่น การติดเชื้อ
ภยันตรายต่อฟัน กระดูกขากรรไกรและใบหน้า เนื้องอก ความพิการแต่กำเนิด ความผิดปกติของกระดูกขากรรไกร
และใบหน้า ตลอดจนข้อต่อกระดูกขากรรไกร
- 1.7 สถาบันฝึกอบรมต้องมีทรัพยากร และอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ เพียงพอเพื่อให้เกิดการเรียนรู้
และเกิดทักษะในการรักษาผู้ป่วย ทันตแพทย์ประจำบ้าน สามารถค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยห้องสมุดของ
สถาบันฝึกอบรม ควรมีตำราที่เป็นมาตรฐานและทันสมัย รวมทั้งวารสารทางวิชาการต่างๆ และ/หรืออุปกรณ์
สารสนเทศสำหรับค้นคว้าและอ้างอิงอย่างเพียงพอ
- 1.8 สถาบันฝึกอบรมต้องมีเครื่องมืออุปกรณ์พื้นฐาน ดังต่อไปนี้
 - 1.8.1 เครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน

1.8.2 เครื่องมือดมยาสลบทั่วไป

1.8.3 เครื่องมือที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วยภายหลังได้รับการดมยาสลบ

1.8.4 เครื่องถ่ายภาพรังสีภายในช่องปากและภายนอกช่องปากที่สามารถถ่ายภาพรังสีบริเวณกะโหลกศีรษะและใบหน้า และ/หรือควรถ่ายภาพรังสีทรวงอกได้

1.8.5 เครื่องถ่ายภาพรังสีอโทแพนโทโมแกรม

1.8.6 เครื่องถ่ายภาพรังสีคอมพิวเตอร์ทางทันตกรรม (Dental CT) และหรือเครื่องถ่ายภาพรังสีคอมพิวเตอร์ทางการแพทย์ (Medical CT)

(2) สถาบันร่วม

หมายถึง สถาบันหลักที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม เพื่อรับวุฒิบัตร สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล ร่วมกับสถาบันหลักอื่นที่ให้การฝึกอบรม โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และอนุมัติจากทันตแพทยสภา ทั้งนี้ ในหลักสูตรฝึกอบรมหนึ่งอาจมีสถาบันร่วมมากกว่าหนึ่งสถาบันก็ได้

(3) สถาบันสมทบ

หมายถึง สถาบันที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับวุฒิบัตร สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล โดยอยู่ในการกำกับดูแลของสถาบันหลักที่เสนอ โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และโดยอนุมัติของทันตแพทยสภา เพื่อจัดการฝึกอบรมในส่วนเพิ่มเติม ประสบการณ์นอกเหนือไปจากส่วนที่ดำเนินการแล้วในสถาบันหลักและสถาบันร่วม

(4) คณะแพทยศาสตร์หรือสถาบันแพทยศาสตร์ที่เป็นสถาบันร่วมในการรับผู้รับการฝึกอบรมในหลักสูตร ตามที่ราชวิทยาลัยฯ เสนอให้เรียนในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตของคณะแพทยศาสตร์ หรือสถาบันแพทยศาสตร์ นั้น ๆ ตามข้อตกลงร่วมที่ทำไว้กับราชวิทยาลัยทันตแพทย์ฯ

10.2 การขออนุมัติเป็นสถาบันฝึกอบรม

คณะทันตแพทยศาสตร์ สถาบันทางทันตแพทย์ หรือสถานพยาบาลใดที่มีความประสงค์ จะเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม ต้องได้รับความเห็นชอบหลักสูตรฝึกอบรมจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยแล้ว โดยให้สถาบันหลักจัดทำข้อมูล ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและหลักสูตรการฝึกอบรมกลางของ สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลเสนอราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อประสานงานกับ คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขานั้นๆ ดำเนินการตรวจรับรองการเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมรวมทั้งประเมิน ศักยภาพของสถาบันหลัก สถาบันร่วม และสถาบันสมทบ (ถ้ามี) ตามเกณฑ์ แล้วให้นำเสนอราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ความเห็นชอบ และนำเสนอให้ทันตแพทยสภาอนุมัติต่อไป

10.3 การติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรม

ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยจะจัดให้มีการติดตาม กำกับ ดูแลสถาบันฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัติให้เปิด การฝึกอบรมเป็นระยะ โดยมอบหมายให้คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล เป็นผู้ดำเนินการตามแนวทางที่ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนด และเสนอรายงานต่อ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อพิจารณาเสนอทันตแพทยสภา

การรับรองสถาบันฝึกอบรมครั้งหนึ่ง มีระยะเวลาการรับรองตามที่คณะกรรมการ ตรวจสอบประเมินสถาบัน ฝึกอบรมเสนอแนะ แต่ไม่เกิน 5 ปี สถาบันฝึกอบรมต้องได้รับการรับรองครั้งต่อไปก่อนการรับรองครั้งก่อนจะสิ้นสุดลง เพื่อให้สามารถจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ

การขยายระยะเวลาการรับรองสถาบันฝึกอบรม หรือการยกเว้นการตรวจประเมิน อาจกระทำได้เป็นรายการกรณี โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยและอนุมัติของทันตแพทยสภา

กรณีที่หลักสูตรฝึกอบรมใดไม่เปิดรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมติดต่อกันเกิน 5 ปี ให้ “ยกเลิก” การเป็นสถาบัน ฝึกอบรมของหลักสูตรสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล และให้ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย แจ้งทันตแพทยสภา เพื่อทราบ สถาบันฝึกอบรมที่พ้นสภาพการเป็นสถาบันฝึกอบรมแล้วหากมีความประสงค์จะขอ เป็นสถาบันฝึกอบรมใหม่ ให้ดำเนินการตามข้อ 10.2

กรณีที่สถาบันฝึกอบรมสิ้นสุดสถานภาพลงแต่ยังมีผู้รับการฝึกอบรมที่ยังไม่สำเร็จการฝึกอบรมค้างอยู่ สถาบัน ฝึกอบรมต้องดำเนินการฝึกอบรมจนกว่าผู้รับการฝึกอบรมจะสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตร ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุผล ความจำเป็นราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยอาจสั่งการ หรือดำเนินการ เป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้

11. การฝึกอบรม

11.1 ระบบการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล เป็นไปตามข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตร หรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ พ.ศ.2555 ข้อ 37 โดยเป็นการฝึกอบรมแบบต่อเนื่อง ติดต่อกันอย่างน้อย 8 ปี หรือ 96 เดือน จากสถาบันหลัก สถาบันร่วม หรือสถาบันสหทบ และคณะแพทยศาสตร์ หรือสถาบันแพทยศาสตร์

สถาบันฝึกอบรมจะต้องกำหนดวิธีการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของการฝึกอบรม โดยให้ระบุวิธีการฝึกอบรมและลักษณะการจัดในแต่ละช่วง หรือ ชั้นปีของการฝึกอบรม

11.2 ระยะเวลาการฝึกอบรม

การฝึกอบรมให้เป็นไปตามข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 37 และข้อ 38 โดย เป็นการฝึกอบรมตามระบบและมีระยะเวลาการฝึกอบรม 8 ปี

โดยในปีแรกจะเป็นทันตแพทย์ประจำบ้านปีที่ 1 จะเรียนวิชาพื้นฐานด้านศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิล โลเฟเชียลตลอดจนวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยผ่าตัดการตรวจผู้ป่วยนอก การดูแลผู้ป่วยใน อยู่เวร ศัลยกรรมฉุกเฉิน การเตรียมผ่าตัดและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย หลังจากนั้นจะเข้าเรียนในหลักสูตร แพทยศาสตรบัณฑิตที่คณะแพทยศาสตร์ หรือสถาบันแพทยศาสตร์ร่วมกับราชวิทยาลัยทันตแพทย์ฯ เป็นเวลา 5 ปี จนจบหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตและสอบได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมจากแพทยสภา และกลับเข้ารับ

การฝึกอบรมในสถาบันฝึกอบรมเดิมต่อเป็นทันตแพทย์ประจำบ้านอีก 2 ปี จนครบหลักสูตรการฝึกอบรม โดยมีภารกิจเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการและทำวารสารสโมสร เป็นผู้ช่วยหัวหน้าทันตแพทย์ประจำบ้านในงานศัลยกรรม ตรวจผู้ป่วยนอก ดูแลผู้ป่วยใน อยู่เวรศัลยกรรมฉุกเฉินเป็นเวลา 10 เดือนและทำงานวิจัยภายใต้การดูแลของ อาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันหลักเป็นเวลา 2 เดือน

และปีสุดท้ายจะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทันตแพทย์ประจำบ้านปฏิบัติงานในคลินิกผู้ป่วยนอก ดูแลผู้ป่วยใน อยู่เวรศัลยกรรมฉุกเฉิน ทำงานในห้องผ่าตัด รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นเวลา 6 เดือน เป็นผู้ช่วย หัวหน้าทันตแพทย์ประจำบ้าน 2 เดือน เลือกฝึกปฏิบัติงานในสาขาที่สนใจที่เกี่ยวข้องกับงานศัลยกรรมช่องปาก และแม็กซิลโลเฟเชียลเป็นเวลาไม่เกิน 3 เดือนและทำงานวิจัยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน ผลงานวิจัยต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดโดยราชวิทยาลัย

โดยการฝึกอบรมตามระบบ ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ระยะเวลาการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 8 ปี

(2) หลักสูตรการฝึกอบรม

(ก) ต้องเป็นหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากทันตแพทยสภา โดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัย

ทันตแพทย์แห่งประเทศไทย หรือ

(ข) ต้องเป็นหลักสูตรของทันตแพทยสภา โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและ สอบสาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล โดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

(3) สถาบันที่ทำการฝึกอบรมสาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล จะต้องได้รับการรับรอง จากทันตแพทยสภา โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและ สอบฯ สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปาก และแม็กซิลโลเฟเชียล และโดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

(4) วิธีการฝึกอบรม การฝึกอบรมแต่ละหลักสูตรต้องมีระยะเวลาการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า 8 ปี โดยอาจ มีรูปแบบการฝึกอบรมต่างๆ ประกอบด้วย

(ก) จัดการฝึกอบรมโดยสถาบันหลัก หรือสถาบันหลักและสถาบันร่วมตลอดระยะเวลาของหลักสูตร หรือ

(ข) จัดการฝึกอบรมโดยสถาบันหลัก หรือสถาบันหลักและสถาบันร่วมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ใน 2 ของหลักสูตรและจัดการฝึกอบรมโดยสถาบันสมทบแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งรวมกัน เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ใน 2 ของหลักสูตร

(ค) ระยะเวลาฝึกอบรมในสัดส่วนอื่นๆ ตามความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

การฝึกอบรมตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ผู้รับการฝึกอบรมอาจเรียนรู้หรือปฏิบัติงานส่วนหนึ่งภายนอกสถาบัน การพิจารณาว่าส่วนนี้เป็นการจัดฝึกอบรมโดยสถาบันใด ให้พิจารณาว่ากระบวนการเรียนรู้ และประเมินผลในส่วน ดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบของสถาบันใด ก็ให้ถือว่าสถาบันนั้นเป็นผู้จัดการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมอาจจัดวิธีการฝึกอบรมตามรูปแบบ (ก) (ข) หรือ (ค) ที่แตกต่างกันให้แก่ผู้รับการฝึกอบรม แต่ละรุ่นในหลักสูตรเดียวกัน หรือแต่ละคนในชั้นปีเดียวกันก็ได้ ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฝึกอบรม และ สอบฯ สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

(5) การจัดการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน

(ก) ภาควิชาการ ได้แก่ การบรรยาย การประชุมวิชาการ การสัมมนา วารสารสโมสร แบ่งเป็นการศึกษาความรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน หรือวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะเวลาประมาณร้อยละ 30 และการศึกษาความรู้ในสาขานั้นหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ประมาณร้อยละ 70

(ข) ภาคปฏิบัติ ได้แก่ การดูแลรักษาผู้ป่วยทางศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลทั้งในคลินิก ทันตกรรม หอผู้ป่วย ห้องผ่าตัด และห้องฉุกเฉิน โดยจัดให้มีการอยู่เวรนอกเวลาราชการ เพื่อรับผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยมีระยะเวลาฝึกปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 32 เดือน ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

(ค) งานวิจัย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิจัย ที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้นต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการ

การจัดการฝึกอบรมภาควิชาการ และภาคปฏิบัติตาม (ก) และ (ข) อาจจะผสมผสานกัน หรือแยกกัน โดยอยู่ในระยะเวลาของหลักสูตรก็ได้

12. การประเมินผู้รับการฝึกอบรม

12.1 มีการประเมินผลโดยสถาบันหลักและสถาบันร่วมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของทันตแพทย์ประจำบ้าน โดยใช้วิธีการและเกณฑ์ที่เหมาะสมซึ่งกำหนดโดยแต่ละสถาบัน เพื่อให้ข้อมูลกับผู้รับการฝึกประกอบการพัฒนาหรือเพื่อการเลื่อนระดับชั้น

12.2 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของทันตแพทย์ประจำบ้าน เมื่อหมุนเวียนไปปฏิบัติงานในแผนกอื่นๆ หรือสถาบันสมทบ โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานนั้นๆเป็นผู้ประเมิน

12.3 อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและ/หรือผู้อำนวยการฝึกอบรมของสถาบันติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัย เพื่อให้อยู่ในตารางเวลาที่กำหนด อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สถาบันฝึกอบรมอาจกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมในหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันของตน เพื่อใช้เป็นแนวทางการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมก็ได้

13. การสอบขึ้นทะเบียนเพื่อรับวุฒิบัตร

ในการสอบขึ้นทะเบียนเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล จะต้องระบุคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้ารับการสอบเพื่อวุฒิบัตร วิธีการประเมินและเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับข้อบังคับทันตแพทย์สภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาต่าง ๆ พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

14. คณาจารย์ในการฝึกอบรม

ตามระเบียบทันตแพทยสภาว่าด้วยสถาบันฝึกอบรมระดับวุฒิปัตร์ของทันตแพทยสภา พ.ศ.2542 สถาบันฝึกอบรมต้องมีอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่ทำงานเต็มเวลาจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 3 คน

14.1 ผู้อำนวยการฝึกอบรม

ผู้อำนวยการฝึกอบรมต้องเป็นผู้ได้รับหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิปัตร์แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลจากทันตแพทยสภา และต้องสามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา

14.2 คณาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม

อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมต้องมีวุฒิการศึกษา และหรือประสบการณ์ในสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่ได้รับหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิปัตร์แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมจากทันตแพทยสภา
2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากสถาบันที่ ก.พ. รับรอง
3. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก จากสถาบันที่ ก.พ. รับรอง และปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า 3 ปี
4. เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรการฝึกอบรมในระดับวุฒิปัตร์ในสาขานั้น จากสถาบันที่ทันตแพทยสภาหรือ ก.พ. รับรอง และปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า 3 ปี
5. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก จากสถาบันที่ทันตแพทยสภาหรือ ก.พ. รับรอง และปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า 5 ปี
6. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

หากจำเป็นต้องให้มีอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบบางเวลาร่วมด้วย สถาบันฝึกอบรมจะต้องแสดงหลักฐานจำนวนขั้นต่ำของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่ทำงานประจำเต็มเวลา เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการฝึกอบรมได้

อัตราส่วนของคณาจารย์ในการฝึกอบรมต่อทันตแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 : 4 และให้สถาบันฝึกอบรมแสดงรายละเอียดดังกล่าวไว้ในเอกสารขอความเห็นชอบหลักสูตรด้วย

คณาจารย์ผู้สอนในคณะแพทยศาสตร์ที่เป็นสถาบันร่วม เป็นไปตามเกณฑ์ของคณะแพทยศาสตร์หรือสถาบันแพทยศาสตร์

15. โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรของการฝึกอบรม

15. หลักสูตรการฝึกอบรม

การอบรมนี้ถือเป็นการอบรมเฉพาะสาขาวิชาภายหลังจากได้รับปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตแล้ว การจัดการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

15.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมต่อเนื่องกันอย่างน้อย 8 ปี โดยเป็นการเรียนหลักสูตรแพทยศาสตร์ 5 ปี และเป็นการฝึกอบรมในสถาบันหลัก สถาบันร่วมหรือสถาบันหลักและสถาบันสมทบอีก 36 เดือน โดยใช้เวลาอย่างน้อย 30 เดือนในงานศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3 เดือนในการทำวิจัยและอีก 3 เดือนในการเลือกศึกษาดูงานในประเทศหรือต่างประเทศตามความสนใจ

15.2 การจัดการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

15.2.1 ภาควิชาการ ได้แก่การบรรยาย การประชุมวิชาการ การสัมมนา วารสารสโมสร แบ่งเป็นการศึกษาความรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน หรือ วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะเวลาประมาณร้อยละ 30 และการศึกษาความรู้ในสาขานั้น หรือสาขาที่เกี่ยวข้องประมาณร้อยละ 70

15.2.2 ภาควิชาปฏิบัติงาน ต้องมีระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานในสาขาศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลไม่น้อยกว่า 32 เดือน

15.2.3 งานวิจัย ต้องมีผลงานวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

15.3 มีการประชุมและสัมมนาทางวิชาการที่ควบคุมโดยคณาจารย์ ที่ทำการฝึกอบรมทุกสัปดาห์ในหัวข้อที่เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่เกี่ยวข้องและในทางคลินิก

15.4 รายละเอียดของหลักสูตรประกอบด้วย

15.4.1 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน เรียนจากคณะแพทยศาสตร์หรือสถาบันแพทยศาสตร์ และ/หรือสถาบันฝึกอบรมหลัก ได้แก่

1. พื้นฐานการวิจัยและสถิติ
 - ระเบียบวิธีวิจัย (Research methodology)
 - ชีวสถิติ (Biostatistics)
2. วิทยาศาสตร์ชีวการแพทย์ (Biomedical Sciences) ประกอบด้วย
 - ก. กายวิภาคศาสตร์ (Anatomy)
 - ข. สรีรวิทยา และชีวเคมี (Physiology)
 - ค. เภสัชวิทยา (Pharmacology)
 - ง. จุลชีววิทยา (Microbiology)
 - จ. พยาธิวิทยา (Pathology)
 - ฉ. ภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunology)

15.4.2 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก (Clinical Medical Sciences) โดยคณะแพทยศาสตร์ หรือสถาบันแพทยศาสตร์ผู้รับการฝึกอบรม สาขาศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล จะต้องหมุนเวียนไปปฏิบัติงานในสาขาการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้และประสบการณ์ในด้าน

- ก. การซักประวัติและตรวจร่างกาย
- ข. ประเมินผู้ป่วยก่อนทำผ่าตัด
- ค. จัดการกับปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างและภายหลังการผ่าตัด

ง. ให้การดูแลผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัด

โดยสาขาการแพทย์ที่ต้องหมุนเวียนไปปฏิบัติงานประกอบด้วย วิชาศัลยศาสตร์ทั่วไปและ/หรือ ศัลยศาสตร์อุบัติเหตุ อายุรศาสตร์ทั่วไป ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้าง ประสาทศัลยศาสตร์ และ โสตศอนาสิก

วิสัญญีวิทยา

เพื่อให้ทันตแพทย์ประจำบ้านมีความรู้เกี่ยวกับการดมยาสลบทั่วไปโดยหมุนเวียนไปปฏิบัติงานในแผนกวิสัญญีวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ให้ทันตแพทย์ประจำบ้านสามารถประเมินสภาพร่างกายผู้ป่วยก่อนและหลังการดมยาสลบได้
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกายวิภาค และสรีรวิทยาของระบบการหายใจ ระบบการไหลเวียนของโลหิต และระบบประสาทต่อการตอบสนองในการใช้ยาชนิดต่างๆ การใช้ยาระงับความรู้สึกเฉพาะที่ ยาสลบทั่วไป การใช้อากล่อมประสาท และวิธีการควบคุมความเจ็บปวด
3. มีประสบการณ์และทักษะในการวินิจฉัย การเลือกวิธีการที่เหมาะสม และการใช้ยาชนิดต่างๆ สำหรับการระงับความเจ็บปวดในผู้ป่วยที่มีร่างกายปกติ และผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบ
4. เพื่อให้ทันตแพทย์ประจำบ้านสามารถให้การดูแลเกี่ยวกับทางเดินหายใจ การไหลเวียนของโลหิต รวมทั้งสามารถให้การรักษาภาวะฉุกเฉินเกี่ยวกับทางเดินหายใจ และการปฏิบัติการกู้ชีพ (Resuscitation)

ศัลยศาสตร์ทั่วไปและ/หรือศัลยศาสตร์อุบัติเหตุ

ทันตแพทย์ประจำบ้านต้องหมุนเวียนไปปฏิบัติงานในแผนกศัลยศาสตร์ทั่วไป หรือแผนกศัลยศาสตร์อื่นที่เหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เรียนรู้หลักการทั่วไปของศัลยศาสตร์ โดยทันตแพทย์ประจำบ้านต้องเรียนรู้และปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดทักษะต่าง ๆ คือ

1. การปฏิบัติงานในห้องผ่าตัดได้อย่างถูกต้อง
2. การทำให้ปราศจากเชื้อ
3. การดูแลเนื้อเยื่อต่างๆ
4. การห้ามเลือด
5. การเตรียมผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด
6. เทคนิคทั่วไปที่ใช้ในห้องผ่าตัด
7. การตอบสนองของร่างกายต่อการทำผ่าตัด
2. เรียนรู้วิธีการดูแลผู้ป่วยทางศัลยกรรมได้อย่างถูกต้องประกอบด้วย
 1. การประเมินอัตราเสียงของการผ่าตัด
 2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาของโรคต่างๆ ที่ผู้ป่วยเป็นอยู่
 3. การเลือกใช้วิธีการระงับความรู้สึก
 4. การดูแลทางโภชนาการที่ถูกต้อง
 5. การให้สารน้ำ และเกลือแร่

6. การให้เลือด และผลิตภัณฑ์ของเลือด
7. การดูแลผู้ป่วยก่อนและภายหลังการผ่าตัด
3. เรียนรู้วิธีการจัดการกับภาวะฉุกเฉิน และปัญหาแทรกซ้อนต่างๆ ที่เกิดจากการผ่าตัดในหลักการทั่วไปของศัลยศาสตร์ ได้แก่

1. ภาวะช็อค และการตกเลือด
2. ภาวะแทรกซ้อนจากระบบต่างๆ ของร่างกาย
3. ปัญหาอื่นๆ ที่อาจพบทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการผ่าตัด

อายุรศาสตร์ทั่วไป

ทันตแพทย์ประจำบ้านต้องหมั่นเรียนไปปฏิบัติงานในแผนกอายุรศาสตร์ทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์

1. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการประเมินผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบ ได้แก่ การซักประวัติ ตรวจร่างกาย การแปลผลทางห้องปฏิบัติการ

หมายเหตุ

1.1 โรคทางระบบที่พบบ่อย ได้แก่ โรคหัวใจ โรคทางสมอง โรคปอด โรคตับ โรคไต โรคเบาหวานและโรคต่อมไร้ท่ออื่นๆ กลุ่มโรคโลหิตจางและความผิดปกติในการแข็งตัวของเลือด ความดันโลหิตสูง autoimmune disease (เช่น SLE) โรคติดเชื้อที่พบบ่อย(เช่น วัณโรค เอชส์) โรคมะเร็ง และ ภาวะsepsis

1.2 การแปลผลทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็น ได้แก่ CBC, UA, BUN/Cr, Electrolyte, liver function test, thyroid function test, chest x-ray, EKG, arterial blood gas interpretation

2. มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคทางระบบที่พบบ่อย ในเรื่องเกี่ยวกับ พยาธิสรีรวิทยา เกณฑ์การวินิจฉัย อาการ อาการแสดง ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ หลักการวางแผนรักษา รวมถึงเภสัชวิทยาของยาชนิดต่างๆ ที่รักษาโรคทางระบบ

3. ประยุกต์ความรู้และทักษะทางอายุรกรรมเพื่อดูแลผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบที่ต้องเข้ารับการผ่าตัดได้เหมาะสม

4. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะวิกฤติ (intensive care) การปรับตั้งเครื่องช่วยหายใจ

5. สามารถให้การรักษาภาวะฉุกเฉินทางอายุรกรรมเบื้องต้นก่อนปรึกษาอายุรแพทย์ได้

ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้าง

1. ทราบหลักการพื้นฐานทางศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้าง

2. มีความรู้และทักษะในการทำการผ่าตัดแก้ไขความผิดปกติบริเวณกะโหลกศีรษะและใบหน้า รวมทั้งปากแหว่งเพดานโหว่ ศัลยกรรมความงามของใบหน้า

3. เรียนรู้การผ่าตัดเสริมสร้างอวัยวะเฉพาะ เช่น จมูก หู ตา เป็นต้น

4. เรียนรู้เทคนิคทางจุลศัลยกรรม (microsurgery)

5. เรียนรู้การดูแลแผลชนิดต่างๆ เช่น แผลเปิด แผลไฟไหม้น้ำร้อนลวก และการจัดการแผลเป็น (scar management)

ประสาทศัลยศาสตร์ (Neurosurgery)

1. เพื่อให้ทันตแพทย์ประจำบ้านมีความรู้พื้นฐานในเรื่องโรค กายวิภาค และความผิดปกติของบริเวณสมอง เนื่องจากการบาดเจ็บหรือโรคเฉพาะโรคที่พบได้บ่อย สามารถตรวจร่างกายผู้ป่วยที่มีโรคหรือความผิดปกติในบริเวณสมองโดยใช้เทคนิคที่ถูกต้อง
2. สามารถส่งตรวจทางภาพถ่ายรังสีและการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง และสามารถแปลผลได้
3. สามารถประเมินสถานภาพของผู้ป่วยที่มีโรคหรือความผิดปกติในบริเวณสมองได้
4. เรียนรู้ขั้นตอนในการวางแผนการรักษาและการติดตามผลการรักษาผู้ป่วยที่มีความผิดปกติในบริเวณสมองได้
5. มีความรู้และทักษะในการจัดการกับภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในบริเวณที่มีความผิดปกติในบริเวณสมองได้

โสต ศอ นาสิก

1. เพื่อให้ทันตแพทย์ประจำบ้านมีความรู้พื้นฐานในเรื่องโรค กายวิภาค และความผิดปกติของบริเวณหู คอ จมูก และลาริงซ์ โรคเฉพาะโรคที่พบได้บ่อย
2. สามารถตรวจร่างกายผู้ป่วยที่มีโรคหรือความผิดปกติในบริเวณ หู คอ จมูกและลาริงซ์ โดยใช้เทคนิคที่ถูกต้อง
3. สามารถส่งตรวจทางภาพถ่ายรังสีและการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องและ สามารถแปลผลได้
4. สามารถประเมินสถานภาพของผู้ป่วยที่มีโรคหรือความผิดปกติในบริเวณหู คอ จมูกและลาริงซ์ได้
5. เรียนรู้ขั้นตอนในการวางแผนการรักษาและการติดตามผลการรักษาผู้ป่วยที่มีโรคในบริเวณหู คอ จมูกและลาริงซ์ที่พบได้บ่อย
6. มีความรู้และทักษะในการจัดการกับภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในบริเวณ หู คอ จมูกและลาริงซ์
7. เข้าใจภาพรวมในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งช่องปาก
8. มีประสบการณ์ตรงหรือมีส่วนร่วมในการเข้าช่วยผ่าตัดรักษารอยโรคมะเร็งช่องปาก การทำ neck dissection และการบูรณะฟันพุ่ทั้งเนื้อเยื่ออ่อน และเนื้อเยื่อแข็ง ด้วย regional flap หรือ microvascular free flap

15.4.3 กลุ่มวิชาสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

ประกอบด้วยการดูแลผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และการดูแลผู้ป่วยในห้องฉุกเฉิน ทันตแพทย์ประจำบ้านต้องเข้าร่วมในการทำผ่าตัดใหญ่ ผ่าตัดเล็ก ตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม ภายใต้การดูแลของคณาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมโดยต้องมีจำนวนและชนิดของผู้ป่วยทางศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลเพียงพอ แยกประเภทเป็นกลุ่มต่าง ๆ 8 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1 การผ่าตัดเกี่ยวกับฟันและกระดูกรองรับรากฟัน (Dentoalveolar Surgery) เช่น
 - Surgical removal of impacted /embedded tooth

- Surgical extraction of tooth
- Periapical surgery, cystectomy เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 การติดเชื้อในบริเวณช่องปากและใบหน้า (Orofacial Infection) เช่น

- Incision and drain abscess via intraoral and extraoral approaches
- Treatment of cellulitis
- Treatment of maxillary sinus infection
- Treatment of salivary gland infection
- Excisional debridement of hard and soft tissue infection เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 การรักษาการบาดเจ็บในบริเวณขากรรไกรและใบหน้า (Maxillofacial Injuries) เช่น

- Primary and secondary repair of facial and oral soft tissue injuries
- Open and closed reduction of fracture of the dentoalveolar, mandible, maxilla, zygoma, nose, naso-orbito-ethmoidal, frontal sinus
- Treatment of orbital fracture เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 การแก้ไขความผิดปกติของกระดูกขากรรไกรและใบหน้า (Dentofacial Deformities)

และภาวะปากแหว่งเพดานโหว่ (cleft lip and cleft palate) เช่น

- Surgical correction of functional and esthetic orofacial and craniofacial deformities of the mandible, maxilla, zygoma and other facial bones
- Surgical procedures including ramus and body osteotomy of mandible, genioplasties, subapical segmental osteotomies
- Le fort I,II,III procedures and craniofacial operations
- Facial contouring surgery
- Primary and secondary surgery of cleft lip and cleft palate, facial cleft repair
- Distraction osteogenesis เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 ศัลยกรรมรากเทียมและศัลยกรรมเพื่อการใส่ฟันเทียม (Implant and preprosthetic

surgery) เช่น

- Placement of dental and craniofacial implant
- Sinus lift procedure
- Implant site development (hard and soft tissue)
- Alveoloplasty, torectomy
- Frenectomy and frenoplasty,
- Vestibuloplasty
- Alveolar ridge augmentation เป็นต้น

กลุ่มที่ 6 การรักษาพยาธิสภาพในช่องปาก กระดูกขากรรไกรและใบหน้าทั้งชนิดร้ายแรงและไม่ร้ายแรง (benign and malignant pathologic condition of maxillofacial region) เช่น

- Biopsy
- Marsupialization ,enucleation
- Surgical excision
- Mandibulectomy
- Maxillectomy
- Neck dissection เป็นต้น

กลุ่มที่ 7 การผ่าตัดเสริมสร้างเนื้อเยื่อ (Reconstructive Surgery) เช่น

- Skin and soft tissue graft
- Bone graft
- Locoregional flap, distant and microvascular flap
- Tempormandibular joint reconstruction,
- Management of continuity defects
- Insertion of facial implant,
- Closure of oroantral fistula เป็นต้น

กลุ่มที่ 8 การผ่าตัดอื่น ๆ (Miscellaneous surgery) เช่น

- Tracheostomy
- Ligation of large artery
- Nerve decompression
- TMJ surgery
- Salivary gland surgery
- Sinus surgery
- Laser surgery
- Sclerotherapy
- Filler and botox injection เป็นต้น

หัวข้อทางวิชาการเหล่านี้ อาจจัดการเรียนการสอนในลักษณะการบรรยาย การสัมมนา หรือการประชุมวิชาการ หรือหมุนเวียนไปปฏิบัติงานในวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรง นอกจากนี้หัวข้อวิชาการที่ฝึกอบรมให้รวมถึงเรื่องจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเข้าไว้ด้วย

16. การประกันคุณภาพการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมหลักสูตรวุฒิปัตร์เพื่อความรู้ความชำนาญสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล ร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต จะต้องจัดทำคู่มือการเรียนการสอนการฝึกอบรมในส่วนที่อยู่ในการฝึกอบรม

โดยสถาบันหลักในปีที่ 1, 7 และ 8

สถาบันฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต จะต้องขอรับการประเมินจากราชวิทยาลัยเพื่อที่ขอเปิดหลักสูตรและรับรองคุณภาพหลักสูตรการฝึกอบรมสาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลทุก 5 ปี หรือตามที่ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนด ตามแบบฟอร์มเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

และสถาบันฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต ที่ขอรับการประเมินจะต้องมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามข้อกำหนดของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

17. การทบทวน และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลที่เปิดการฝึกอบรม ต้องปรับปรุงเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรฝึกอบรมและหลักสูตรการฝึกอบรม (หลักสูตรกลางของสาขา) สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตเป็นระยะตามความจำเป็น รวมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาที่สถาบันหลักจัดให้มีการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมเป็นระยะ อย่างน้อยทุก 5 ปี และแจ้งผลการทบทวนและพัฒนาให้ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยรับทราบ

18. การวินิจฉัย

กรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ ให้ประธานราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และให้ถือเป็นที่สุด

19. บทเฉพาะกาล

หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรมฉบับนี้ ให้ใช้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในปีการศึกษา 2565 เป็นต้นไป ผู้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งยังมีสถานภาพเป็นผู้รับการฝึกอบรมอยู่ ณ วันที่ประกาศนี้ มีผลใช้บังคับ ให้ใช้หลักสูตรการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรม หลักเกณฑ์การสำเร็จการฝึกอบรม และผลงานอื่นๆ จากการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่ประกาศใช้ ณ วันที่เข้ารับการฝึกอบรม เว้นแต่การพ้นจากสถานภาพการเป็นผู้รับการฝึกอบรม ให้เป็นไปตามเงื่อนไขในข้อ 9 ของหลักสูตรฉบับนี้

